POMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W LUBANIU

fot. Emilia Pellowska

UPRAWA BEZORKOWA

Lubań, grudzień 2022 r.

Ekoschemat – Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi. Celem jest wsparcie praktyk rolniczych, które zwiększają składowe węgla w glebie, magazynują CO_2 z atmosfery w roślinach i zmniejszają jego emisje.

Jedną z praktyk ekoschematu jest *Uproszczone systemy upraw*. Wśród wymagań, w ramach systemu uprawy konserwującej, wyróżnia się uprawę bezorkową – bezpłużną, gdzie pług zastępowany jest innymi narzędziami uprawowymi, np. przez bronę talerzową, kultywator ścierniskowy, spulchniacz obrotowy.

Punktem wyjścia dla stworzenia ekoschematu „Uproszczone systemy uprawy" ma być założenie, wg którego prowadzenie upraw uproszczonych zapobiega erozji wodnej i wietrznej, poprawia strukturę i porowatość gleby, wpływa na lepsze zatrzymywanie wody w glebie i zwiększanie zawartości substancji organicznej w wierzchniej warstwie gleby, ogranicza parowanie wody z gleby oraz straty azotu w czasie zimy. Jednocześnie w uzasadnieniu czytamy, że ograniczenie zabiegów uprawowych zmniejsza ilość spalin trafiających do atmosfery.

Na czym polega uprawa bezorkowa?

Głównym założeniem uprawy bezorkowej jest jak sama nazwa wskazuje powstrzymanie się od stosowania orki jako jednego z zabiegów uprawowych.

Uprawa bezorkowa powstała ze względu na stale rosnące koszty związane z uprawą ziemi. Mniejsza ilość zabiegów pozwala na zaoszczędzenie paliwa oraz zmniejszenie śladu węglowego, co pozytywnie wpływa na środowisko.

fot. Emilia Pellowska

fot. Emilia Pellowska

Zamiast korzystania z pługa rolnik pozwala, aby ziemia w sposób naturalny zregenerowała się poprawiając swoją strukturę oraz zwiększając żyzność. Żywe organizmy żyjące w glebie mogą bez przeszkód się rozwijać, a pozostawione po żniwach części roślin, redukują w stopniu znacznym zachodzenie erozji wodnej oraz powietrznej, która to pozbawia ziemię sporej części ważnych składników odżywczych.

fot. Emilia Pellowska

Jakie są wady uprawy bezpłużnej?

Uprawa bezpłużna, jak i tradycyjna ma swoje zalety oraz wady. Jednym z najbardziej dotkliwych mankamentów, na który napotykają rolnicy rozpoczynający swoją przygodę z uprawą bezorkową, jest zauważalnie niższy plon w pierwszych latach stosowania tej metody uprawy. Taka zależność pomiędzy stosowaniem uprawy bezorkowej a mniejszymi plonami nie jest regułą, jednak nie da się zaprzeczyć, że dotyka ona sporą część rolników. Kolejną wadą jest konieczność zainwestowania, często niemałych pieniędzy, na zakup odpowiednich maszyn. Co prawda urządzenia takie z czasem stają się coraz tańsze oraz popularne, dzięki czemu można je znaleźć na popularnych portalach ogłoszeniowych. Jednak mimo to jest to nieunikniony wydatek. Poza tym pozostawiona warstwa roślinna sprawia, że wiosną gleba wolniej się nagrzewa oraz schnie, co wpływać może na opóźnienia w zasiewie, a w konsekwencji opóźnienia w zbiorze rośliny.

Jakie są zalety uprawy bezorkowej?

Jak już wcześniej wspominaliśmy uprawa bezorkowa pozwala glebie na odbudowanie w naturalny sposób próchnicy, dzięki której gleba staje się bogatsza w składniki odżywcze wspomagające rozwój rośliny. Poza tym mniejsza ilość zabiegów równa się mniejszej ilości spalonego paliwa oraz wytworzonego dwutlenku węgla, a także zaoszczędzonemu czasu na orce. W wadach wymieniliśmy zatrzymywanie wody przez pozostawione resztki roślinności, jednak jest to wadą jedynie połowicznie. Większa wilgotność gleby oznacza także lepsze warunki dla pożytecznych organizmów. Warstwa hummusu zapobiega rzecz jasna erozji gleby, która powoduje wypłukanie z niej ważnych dla roślin wartości odżywczych.

Porównanie dwóch systemów uprawy

Fot. Marcin Kokocha

Powierzchnia po:

Nierówna powierzchnia - konieczność dalszych przygotowań	Równa powierzchnia - gotowa do siewu

Fot. Marcin Kokocha

Fot. Marcin Kokocha

Jak widać uprawa bezorkowa podobnie do uprawy tradycyjnej **posiada szereg zalet oraz wad**, które to powinny być rozpatrzone indywidualnie przez każdego rolnika chętnego do skorzystania z tej metody uprawy. Zaprzestanie korzystania z pługa zmniejsza koszty oraz czas pracy, jednak wiąże się z zakupem lub zbudowaniem własnych maszyn. Trzeba być gotowym na większą ilość chwastów, chorób oraz szkodników, jak i ich naturalnych wrogów. Konkludując uprawa bezorkowa jest ciekawą alternatywą dla tradycyjnej uprawy, która dzięki mniejszym kosztom, emisji dwutlenku węgla oraz mniejszemu zapotrzebowaniu na czas może okazać się przyszłością rolnictwa, której zastosowanie należy rozważyć.

Reasumując, wymagania dotyczące tego ekoschematu stanowią, że na gruntach ornych uprawa roślin prowadzona będzie w formie uprawy konserwującej bezorkowej lub uprawy pasowej (strip – till), przy czym:

– zabiegi uprawowe wykonywane są z odstąpieniem od uprawy płużnej w zespole uprawek pożniwnych i przedsiewnych,

– po zbiorze uprawy pozostawia się na polu całość resztek pożniwnych w formie mulczu.

fot. Emilia Pellowska

fot. Emilia Pellowska

fot. Emilia Pellowska

Opracowanie: Emilia Pellowska

Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
Lubań, ul. Tadeusza Maderskiego 3, 83-422 Nowy Barkoczyn